

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
fminpost@fylkesmannen.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Ingar og Solveig Elgevasslien
Epost: solelge@online.no

Saksbehandler Eirin Berge

Vår ref. 2019/5941-18 432.2

Deres ref.

Dato 18.12.2019

Melding om vedtak-Dørålen LVO - Forberedende klagebehandling - Klage på vedtak om tillatelse og avslag på oppføring av tilbygg gbnr. 172/3 Folldal kommune - Ingar og Solveig Elgevasslien

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i styremøte den 13.desember 2019 behandlet din klage på vedtak om avslag og tillatelse til oppføring av tilbygg til fiskebu ved Elgevatnet.

Saksprotokoll ligger vedlagt.

Er det spørsmål knyttet til vedtaket, ta kontakt med saksbehandler.

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:
Folldal kommune
Villreinnemda Rondane og Sølnekletten

Gruvvegen 1 2580 FOLLDAL

**Nasjonalpark
Naturresevat**

Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyme, Myldingi,
Veslehjerkintjønnin

Landskapsvernområde Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2019/5941-16

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 26.11.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	45/2019	13.12.2019

Dørålen LVO - Forberedende klagebehandling - Klage på vedtak om tillatelse og avslag på oppføring av tilbygg gbnr. 172/3 Folldal kommune - Ingar og Solveig Elgevasslien

Innstilling fra forvalter

Rondane-Dovre nasjonalparkstyret har i styremøte den 13.desember 2019 gjort følgende vedtak i forbindelse med forberedende klagebehandling:

Det vises til klage fra Ingar og Solveig Elgevasslien datert 13.september 2018, jf også brev datert 30.november 2018 med utfyllende opplysninger.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre kan ikke se at klagen frembringer nye momenter som ikke var kjent på vedtakstidspunktet og som tilsier en endring av vårt vedtak, jf saksvurderingen. Klagen med øvrige saksdokumenter oversendes Miljødirektoratet for endelig klagebehandling, jf. forvaltningsloven § 33.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - 13.12.2019

Enstemmig som innstillinga.

Vedtak

Rondane-Dovre nasjonalparkstyret har i styremøte den 13.desember 2019 gjort følgende vedtak i forbindelse med forberedende klagebehandling:

Det vises til klage fra Ingar og Solveig Elgevasslien datert 13.september 2018, jf også brev datert 30.november 2018 med utfyllende opplysninger.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre kan ikke se at klagen frembringer nye momenter som ikke var kjent på vedtakstidspunktet og som tilsier en endring av vårt vedtak, jf saksvurderingen. Klagen med øvrige saksdokumenter oversendes Miljødirektoratet for endelig klagebehandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Dokumenter i saken

- Vedtak i arbeidsutvalget epost møte 12.juli 2018
- Søknad om tilbygg på bu ved Elgevatnet datert 4.april 2018, mottatt fra kommunen 10.april 2018
- Klage fra Ingar og Solveig Elgevasslien datert 13.september 2018 (vedlagt)
- Brev med utfyllende begrunnelse for klagen datert 30.november 2018 (vedlagt)
- Vedtak om avvisning av klage datert 8.mars 2019
- Klageavgjørelse i Miljødirektoratet datert 23.september 2019 (vedlagt)
- Epost sendt til Ingar og Solveig Elgevasslien datert 26.september 2019
- Brev med vedlagt epost sendt 26.oktober 2019

Saksopplysninger

Under gis en kort saksoversikt, ettersom saken har pågått over noe tid.

Sakshistorikk

Ingar og Solveig Elgevasslien søkte i april.2018 om tillatelse til tilbygg på fiskebu som ligger ved Elgevatnet i Folldal kommune i Dørålen landskapsvernområde. Arbeidsutvalget gav den 12. juli 2018 avslag på søkt tilbygg på 16,6 m² , men gav tillatelse til et mindre tilbygg på 6 m² som skulle dekke behov for toalett og vedlagring.

Søker sendte den 13.september 2018 epost hvor vedtaket ble påklaget og at begrunnelse ville komme om få dager.

Begrunnelse/supplerende opplysninger i tilknytning til klagen er datert 30.november. På bakgrunn av dette behandlet nasjonalparkstyret klagen og gjorde vedtak om å avvise klagen da en vurderte at klagefristen på 3 uker ikke var overholdt. Dette avvisningsvedtaket ble påklaget og etter forberedene klagebehandling oversendt Miljødirektoratet for endelig klagebehandling.

I vedtak datert 23.september 2019 opphever Miljødirektoratet nasjonalparkstyret sitt vedtak om å avvise klagen og sender klagen tilbake for ny behandling. Begrunnelsen er at det i epost den 13.september fremkommer at det klages på vedtaket og at denne klageerklæringen er tilstrekkelig for å si at kravet til innhold er oppfylt. Miljødirektoratet viser videre til at konsekvensen av en erklæring om klage inneholder feil eller mangler i første omgang er at forvaltningsorganet skal sette en frist for retting eller utfylling – ikke at klagen avvises. I henhold til forvaltningens veiledningsplikt bør det opplys om hva klager må gjøre for at klagen skal tilfredsstillende kravene i § 32 første ledd i forvaltningsloven.

Etter dette vurderes klagen å være levert rettidig og av en som er part i saken. Klagen vurderes etter dette å oppfylle forvaltningslovens klagevilkår, jf §§ 28-32.

Klagens innhold

Klagen oversendt i epost den 13. september 2018 har følgende ordlyd:» *Solveig og Ingar Elgevasslien påklager med dette Folldal kommunes delegerte «vedtak» i sak 133/18 datert 23.8.18, og RDNs vedtak i arbeidsutvalget sak nr. 9/18. RDNs vedtak ble gjort den 12.7.18, men ikke meddelt oss. Vi ble først kjent med vedtaket etter at vi etterlyste dette hos Folldal kommune. Utfyllende innhold i klagen sender vi om få dager.»*

Brev med utfyllende opplysninger til klagen er datert 30. november 2018 (er stilet både til Folldal kommune og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre). Følgende anførsler er knyttet til klagen på vedtaket til arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre:

«Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har:

- 1. Svært god evne til å ramse opp verne- og planbestemmelser*
- 2. Manglende innsikt i bygningskultur og estetisk utforming*
- 3. Manglende innsikt i praktisk utforming av bygning*
- 4. Manglende beskrivelse av hvordan dette tiltaket helt konkret vil virke inn på landskapets art og karakter*
- 5. Udokumentert påstand om presedens*
- 6. Manglende evne eller vilje til å se at det faktisk bor mennesker i bygde-Norge og at de ønsker å skaffe seg et nærings- og livsgrunnlag av utmarka*
- 7. God vilje til å finne holdepunkter i verneforskrifter og forvaltningsplan som kan underbygge saksbehandlers syn*
- 8. Lav innsikt i den historiske bruken av området rundt Elgevatnet*
- 9. Enøyd vurdering etter vernebestemmelsene og manglende samfunnsmessig perspektiv*
- 10. Viser til at det kun er en utvidelse på 28 % i forhold til det total bebygde arealet.*
- 11. Tillatt tilbygg er lite estetisk og vil føre til luktproblematikk fra utedo»*

Vurdering

Klagens anførsler er slik sekretariatet vurderer det i hovedsak knyttet opp til bygningskultur og estetisk utforming og manglende innsikt i historisk bruk av området rundt Elgevatnet. Klager er uenig i at omsøkt tilbygg på 16,6 m² vil virke inn på landskapets art og karakter helt konkret, og videre uenig i at saken gir presedens.

Når det gjelder størrelsen på utvidelsen peker klager på at utvidelsen utgjør 28 % om en tar med det totale bebygde arealet legges til grunn og samtidig trekker fra arealet til eksisterende utedo som planlegges revet.

Enkelte av anførslene som settes frem er vurdert å ligge utenfor det som er relevant å vurdere i denne konkrete saken.

Sekretariatets kommentarer/vurderinger til klagen og anførslene

Rammer for forvaltningsmyndigheten og presedens

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Dørålen landskapsvernområde (LVO). Verneforskriften for Dørålen LVO, sammen med retningslinjene i forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane, setter rammer for hvordan forvaltningsmyndigheten skal behandle søknader om tiltak, eventuelt aktiviteter i landskapsvernområdet. Også tidligere praksis innenfor de store verneområdene i Rondane vektlegges ved behandling av søknader i verneområdene.

Forvaltningsplanen viser til at ved søknader om byggetiltak skal en samrå seg med kultruminnemyndigheten. Det ble i denne saken gjort en henvendelse til Fylkeskommunen i Hedmark. Tilbakemeldingen var at de først ønsket å bli involvert etter at saken var behandlet i nasjonalparkstyret – i forbindelse med den kommunale plan- og bygningslovsbehandlingen.

Sekretariatet er for øvrig ikke enig i at presendesvurderingen er «tatt ut av løse lufta», og viser til at det er sett hen til retningslinjer for vurdering av presedens etter naturmangfoldlovens § 48 fra Klima- og miljødepartementet datert 2.3.2015. Selv om verneforskriften åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til tilbygg, er presendesvurderinger knyttet til utforming, størrelse og behovet av tilbygg/ombygninger/nybygg også relevant der verneforskriften åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse. Når det gjelder villrein er det pekt på at bygningsmessige utvidelser kan skape presedens for også i andre verneområder i Rondane hvor villreinen har viktige funksjonsområder. Dette vil gi øvrige søkere en berettiget forventning om tillatelse til utvidelser av sin bygningsmasse også i andre sårbare områder.

Del av næringsdrifta på gården

Klager opplyser i klagen at fisket i Elgevatnet er av stor betydning for familieøkonomi og trivsel og at omsøkt tiltak og bygninger ved Elgevatnett er en del av næringsdrifta på eiendommen og derfor mer å sammenligne med sæterfjøs enn med fritidshus. I søknaden ble det opplyst at bruken av bua var som kvilebu i forbindelse med beitetilsyn og vedhogst, i tillegg til fiskebu. Sekretariatet har forsøkt å få kontakt med klager for få ytterligere informasjon om fisket er av næringsmessig betydning (epost datert 26. september 2019 og brev sendt i vanlig post 25. oktober 2019) uten å få tilbakemelding innen oppgitt frist. I kontakt med Folladalkommune bekreftet kommunen at det var godt fiske i Elgevatnet, men at de ikke hadde kjennskap til om dette ga næringsinntekt for rettighetshaverne.

Det er derfor noe uklart for sekretariatet hvorvidt fiskebua ved Elgevatnet er en del av næringsgrunnlaget på gården – utover sin funksjon som kvile- og rastebu ved beitetilsyn og vedhogst, samt fiske som bidrar i familieøkonomien.

Størrelsen på utvidelsen og påvirkning av landskapets art og karakter

Sammenlignet med Frydalen og Grimsdalen LVO er Dørålen LVO et område hvor verneformålet omfatter naturlandskapet og ivaretagelse av viktige arealer for villreinen. Kulturlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er ikke en del av formålet slik som det er i de to andre landskapsvernområdene. Dette har vært utgangspunktet for vurderingene gjort i saken, både når det gjelder ivaretagelse av landskapets art og karakter og presedensvurderinger. Naturlandskapet er vurdert å tåle mindre av tiltak som bygninger, tilbygg og andre faste installasjoner sammenlignet med landskapsvernområder der kulturlandskapet er en del av verneformålet. Dette er vurdert og lagt til grunn i behandlingen av søknaden, jf. vurderinger i saken som førte frem til vedtak i epostmøte den 12.juli 2018.

Hva gjelder utvidelsen av fiskebua har sekretariatet tatt utgangspunkt i størrelsen på fiskebua som var oppgitt i søknaden for å komme frem til at utvidelsen utgjør 46 % av bua sin størrelse. Det totale bruksarealet av alle bygningene som ligger i parsellen er ikke utgangspunktet. Dette ut fra forvaltningsplanens retningslinjer der det står «*Tilbygget må være vesentlig mindre enn eksisterende grunnflate, svært små buer bør ikke påbygges*» (s. 42)

I seterområder/kulturlandskapsområder sier retningslinjene i forvaltningsplanen videre at arealet på nytt tilbygg ikke skal utgjøre mer enn 30% av arealet til bygningen på vernetidspunktet. I Grimsdalen og Frydalen LVO er tilsvarende sagt om hytterområder/fritidshus. Praksis har vært at denne 30 % utvidelsen har vært praktisert strengt (jf. følgende saker 2019/10387, 2019/5107, 2019/3017.) i disse områdene hvor kulturlandskapet er en del av verneformålet. Det vil være uheldig å endre denne praksisen ved å tillate større utvidelser i et landskapsvernområde der naturmiljøet og landskapets art og ikke kulturmiljøet er formålet med vernet. Vurdering av beliggenhet/eksponering og størrelse/lengde i landskapet er vurdert i forbindelse med vedtaket av 12.juli 2018.

Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har gitt tillatelse til oppføring av et tilbygg på 6 m² for å dekke behov for toalett og vedlagring. Vedtaket setter vilkår om utforming av tilbygget, herunder vindu. Hva gjelder høyder, materialvalg, og fargebruk er vilkårene i henhold til søknad. Dør er ikke nevnt, da det ble vurdert at hensikstmessig plassering av den best løses av tiltakshaver. Klager anfører at et slikt tilbygg som det er gitt tillatelse til vil ikke oppføres da det ut fra klagers vurdering er lite estetisk. Det blir også trukket frem at når toalettfunksjon blir så nærme oppholdsrom vil dette medføre luktproblematikk.

Med hensyn til luktproblematikk vises det til at sekretariatet i vurderingen har lagt til grunn at en frittliggende utedo/vedbu på 6 m² kan være et alternativ til tilbygg i samme størrelse. Da vernebestemmelsene ikke gir anledning til å gi tillatelse til et tiltak som nybygg, må dette behandles som en dispensasjons sak i medhold av naturmangfoldloven § 48. I de andre landskapsvernområdene har det tidligere vært gitt tillatelse til riving og oppføring av ny utedo/vedlagringsplass som frittliggende bygning (jf. for eksempel sak 2018/2980 i Frydalen LVO). Dette blant annet med bakgrunn forvaltningsplanens retningslinjer som omtaler ved og

utedo som konkrete behov. Luktproblematikk i forhold til utedo i et tilbygg kontra i frittliggende bygning har vært en del av vurderinga der frittliggende bygning har blitt tillatt.

Historisk bruk av områdene

Klager viser til at bruken av områdene rundt Elgevatnet har vært langt større enn i dag, Det vises til jakt, snarefangst, måssåtaking, lauvving og annen høsting, og at klager gjennom hele verneprosessen har forsøkt fortelle at dette ikke er villmark, men et kulturlandskap.

Sekretariatet viser i denne forbindelse til at det i Kgl Res for de store verneområdene i Rondane står det følgende om Dørålen LVO:

«Fylkesmannen i Hedmark fremhever at Dørålen landskapsvernområde ligger som en kile fra Ost inn mot det sentrale høyfjellsmassivet i Rondane. Atnas elvedal utgjør sammen med Elgevatnets nedbørfelt de sentrale landskapselementene i landskapsvernområdet Dørålen utgjør etter fylkesmannens oppfatning en naturlig del av det helhetlige og sammenhengende høyfjellsøkosystemet i Rondane. Det er et viktig bruksområde for villreinen og har betydelige verdier knyttet til landskap og fauna for øvrig. De store naturverdiene var bakgrunnen for at fylkesmannen tidligere i planprosessen vurderte å innlemme en vesentlig større del av Dørålen i forslaget til nasjonalparkutvidelse. Som ett av flere alternativer ble dette forslaget drøftet i den lokale referansegruppa. Fylkesmannen har derfor stor forståelse for anmodningen fra Naturvernforbundet og NOF om å utvide nasjonalparken til å omfatte Atnas elvekløft/Dørålen. Av hensyn til bilveien inn til Døråsetrene, og brukerinteressene knyttet til Elgevatnetområdet, valgte imidlertid fylkesmannen å foreslå verneformen landskapsvernområde. Etter fylkesmannens oppfatning utgjør derfor nasjonalpark alternativet til landskapsvernområde for å sikre de store naturverdiene i Dørålen på lang sikt, og det frarådes en løsning der bruk av naturvernloven for Dørålen ikke inngår. Fylkesmannen vil også bemerke at en av de viktigste utfordringene med tanke på sikring av naturverdiene i Dørålen er å kunne styre menneskelig ferdsel, noe verne etter naturvernloven vil gi god mulighet for regulering av»

Både den gang Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Miljøverndepartementet sluttet seg til anbefalingen om å opprette et landskapsvernområde knyttet til Dørålen.

Avslutningsvis vil sekretariatet bemerke at det ikke er uvanlig at et naust brukes til oppbevaring av fiskeutstyr i tillegg til båt og ev- utstyr til båten. Det er ikke ment som spekulasjoner men peker på at det er en bygning på parsellen som kan dekke deler av det omsøktet behovet knyttet til det åpne, overbygde arealet.

Konklusjon

Med bakgrunn i vurderinger overfor knyttet til klagers anførseler, kan sekretariatet ikke se at klagen frembringer nye momenter eller momenter som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Sekretariatet tilrår på bakgrunn av dette at nasjonalparkstyret opprettholder vedtak datert 12.juli 2019 og at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig klagebehandling.